

Trenta-cinc anys d'ofici i vint anys compaginant les aules i el despatx han donat a en Francesc prou bagatge i amplitud de visió per ser un expert en arquitectura. "Han estat molts els canvis dins l'arquitectura viscuts al llarg de la meua trajectòria professional, sobretot des de l'arribada de la democràcia: amb les noves administracions va arribar una eclosió de l'arquitectura que ha permès reequipar tot el país, un fenomen únic. Es trigarà a tornar a veure un augment del nivell de vida igual en tan poc temps. I dins i fora l'aula podem comprovar el prestigi de l'arquitectura barcelonina i la qualitat de l'Escola que tenim, tot i que encara vivim del canvi de plans d'estudi d'Oriol Bohigas ara fa vint anys; des de llavors hem patit sempre a tot l'Estat una manca d'adequació dels estudis al temps". L'arquitectura catalana li deu molt a Bohigas, assegura en Francesc: "La revolució Bohigas, amb la col·laboració de Correa i Moneo, va ser enormement beneficiosa perquè va incorporar com a professorat la nova generació de bons arquitectes que havien acreditat la seva qualitat, cosa que va significar un gran salt en qualitat pedagògica de l'Escola. Crec que Bohigas ha fet història com a organitzador, promotor i home d'idees més que no pas com a arquitecte dissenyador d'edificis. Podríem definir la seva figura com la d'un agitador cultural. A Catalunya hi ha hagut molts personatges com ell, que han estat grans promotors però sense entrar en els annals de la història de l'arquitectura. Gràcies a tots ells Barcelona ha assolit un nivell d'arquitectura notable".

La importància de la construcció dins la vida quotidiana no se li escapa a ningú, i menys a un professor: "L'arquitectura crea edificis que formen part de la nostra vida més que no pas la natura mateixa. L'home viu dins d'una construcció la major part de la seva vida, hi neix i hi mor. L'arquitecte, a més, ha donat forma i memòria des de l'Antic Egipte fins avui. Som un sector important per a la societat perquè la feina de l'arquitecte és socialment útil i, a banda, té una dimensió cultural, artística i política innegable. Sense l'arquitecte no existiria cap París o Barcelona, ni cap ciutat admirada i contemplada per tothom".

Malgrat la importància de la tasca d'aquest col·lectiu en Francesc "no n'oferiria un retrat mitificat sinó la d'uns professionals com tants d'altres. Coderch va donar una definició estupenda de l'arquitecte amb la qual estic totalment d'acord: l'arquitecte és un professional com un sabater, l'única diferència és que, en lloc de sabates, fa cases. Aquesta diferència fa que als alumnes intentis inculcar-los, a banda de tècnica, teoria i pràctica, dos aspectes essencials. El primer és comunicar-los la gran responsabilitat social de l'arquitecte. No es tracta de fer edificis perquè surtin retratats a les revistes sinó per satisfer la gent a la llar i a la feina. La tasca de l'arquitecte és fer la vida més tolerable i confortable en el sentit emocional i psicològic. Hi ha, també, una responsabilitat econòmica, i és que l'edificació mou uns capitals impressionants que sovint són públics. L'arquitecte que treballa per a l'Administració està gastant els impostos dels ciutadans. El segon aspecte és la creativitat. Com a docent intentes despertar, activar, desenvolupar

i orientar la creativitat de l'alumne, una qualitat que no es pot aprendre a les aules. La creativitat és té o no es té. Tot i els esforços per preparar l'alumnat, en sortir amb el títol sota el braç no està preparat per la complexa feina de fer edificacions. L'arquitecte és una peça més dins un conglomerat més gran, ja que fer bastir un edifici mou centenars de professionals: la construcció és avui massa complexa per ser governada per una sola persona. L'arquitecte ha de ser el qui encengui el coet però li cal el recolzament de dotzenes d'especialistes. Tot això no s'aprèn si no és treballant en la realitat".

La complexitat d'avui dia no és només un handicap per a l'arquitecte novell sinó per a qualsevol col·lectiu: "Sovint crec que els arquitectes ens hauríem de fixar en la reorganització professional del sector mèdic, que ha aconseguit de fer compatible l'especialització i el professional de capçalera. Fa cinquanta anys la sanitat era cosa dels liberals, mentre que avui tots s'han integrat dins d'un col·lectiu extraordinari que conforma la sanitat. Potser passa que la nostra professió, estretament lligada al món cultural i artístic, encara pateix les reminiscències de l'artista renaixentista, de l'arquitecte-artista que sabia de tot, i això fa que ens costi d'incorporar-nos a la realitat actual".

L'alt component humanista de l'arquitecte renaixentista, tanmateix, queda negat pel component econòmic. "La culpa de la crisi de la mà d'obra qualificada dins la construcció la donaria a la gestió: avui fer un edifici vol dir adjudicar l'obra a una empresa que indubtablement subcontractarà, i és proverbial la manca de serietat entre els subcontractats. Mai no saps ni els diners ni el temps que suposarà una obra, tot en detriment del propi sector. Si, per circumstàncies especials, es dispara la construcció, s'introdueixen al mercat metres i metres quadrats que la demanda tardarà anys a cobrir. Aquests anys són un lapse entre un creixement desorbitant i la crisi, uns lapse que il·lustra la corba de creixement del sector, sempre fent grans zig-zagues. El sector milloraria si ens emmirallessim en la indústria automobilística: un any rumiant i projectant i sis mesos de construcció. No obstant, la construcció segueix una tendència totalment oposada a l'estandardització del producte: una oferta cada cop més personalitzada i variada acompanyada d'uns moviments de capital, per dir-ho suauement, no del tot transparents".

El mal més gros de l'arquitectura actual, tanmateix, és "l'ús d'un sistema constructiu que no permet l'evolució de l'habitatge per adaptar-se a les necessitats de cada moment vital. I per contrarestar aquesta manca de cultura del canvi de llar -una casa encara és per a tota la vida- caldria diversificar l'oferta i potenciar el lloguer".

En Francesc espera amb il·lusió vint anys més d'ensenyament "perquè m'hi trobo molt bé i segurament s'aprèn més des de la tarima que des d'una cadira d'alumne. A l'Escola hi tenim, a més, grans professionals, que sempre són un al·licient per a l'alumne que aspira a emular-los: sovint tira més l'aurèola de bon professional que no pas el rigor d'un teòric".

“La feina de l’arquitecte és socialment útil i, a banda d’això, té una dimensió cultural, artística i política innegable. Sense l’arquitecte no existiria cap París o Barcelona”

Francesc Pedragosa - Sabadell (Vallès Occidental)